

Moment met de kinderen

De afgelopen weken hebben we in de kerk steeds gelezen over de Israëlieten die op weg waren in de woestijn. God had ze bevrijd uit Egypte en nu waren ze op weg naar het beloofde land.

Maar mensen, dat was een eind! Jaren liepen ze door de woestijn. Het eten was eenzijdig en soms waren ze zo moe, dat ze dachten dat ze er nooit zouden komen.

Heb jij dat wel eens meegemaakt, dat je zo moe bent, dat je niet meer verder wilt?

Kunnen jullie eens laten zien hoe dat is als je heel moe bent en je moet maar lopen en lopen?

Loop allemaal maar eens een rondje om die mensen heen.

En dan moet je doen alsof je heel moe bent en bijna niet meer kunt.

En toen zei God tegen Mozes: hou een koperen slang omhoog en laat de mensen daar maar naar kijken. Dan zal het echt beter met ze gaan.

Dus loop nog maar eens een rondje, maar dan moet je kijken naar de slang op de stok; dus rechtop. En terwijl jullie lopen zullen we het kinderlied zingen, hetzelfde als vorige week, want we zijn nog steeds onderweg.

Kinderlied: 8: 1 en 3 (uit de rode liedbundel) Zomaar te gaan

19 april vertrok Jaap van Duuren op zijn fiets naar Santiago de Compostella.

Twee dagen daarvoor was hij hier in de kerk en heeft hij verteld over het doel van de tocht.

Vandaag zal hij vertellen en laten zien wat de tocht hem heeft gebracht. Omdat de schriftlezingen vandaag ook gaan over op weg zijn, leek met het mooi om het verhaal van Jaap te zien als inleiding op de schriftlezingen.

Verhaal in woord, beeld en muziek van Jaap van Duuren over zijn pelgrimage naar Santiago.

Numeri 21-4-9

4 Van de Hor trokken ze verder in de richting van de Rode Zee; ze moesten immers om Edom heen trekken. Maar onderweg werd het volk ongeduldig. 5 'Waarom hebt u ons weggehaald uit Egypte?' verweten ze God en Mozes. 'Om ons in de woestijn te laten sterven? We hebben geen brood en geen water, en we kunnen dit ellendige eten niet meer zien.' 6 Toen stuurde de HEER giftige slangen op de Israëlieten af, die hen beten, zodat velen van hen stierven. 7 Daarop ging het volk naar Mozes. 'We hebben gezondigd,' zeiden ze, 'want we hebben de HEER en u verwijten gemaakt. Bid tot de HEER dat hij ons van die slangen verlost.' Mozes bad voor het volk, 8 en de HEER zei tegen hem: 'Laat een slang maken en bevestig die op een staak. Iedereen die gebeten is en daarnaar kijkt, blijft in leven.' 9 Mozes liet een koperen slang maken en bevestigde die op een staak. En iedereen die door een slang gebeten was en opkeek naar de koperen slang, bleef in leven.

Lied: 807: 1 en 4

Lucas 9: 51-62

51 Toen de tijd naderde dat Jezus van de aarde zou worden weggenomen, ging hij vastberaden op weg naar Jeruzalem. 52 Hij stuurde boden voor zich uit. In een Samaritaans dorp, waar ze kwamen om zijn komst voor te bereiden, 53 wilden de dorpelingen hem niet ontvangen, omdat Jeruzalem het doel van zijn reis was. 54 Toen de leerlingen Jakobus en Johannes merkten dat Jezus niet welkom was, vroegen ze: 'Heer, wilt u dat wij vuur uit de hemel afroepen dat hen zal

verteren?’ 55 Maar hij draaide zich naar hen om en wees hen streng terecht. 56 Ze gingen verder naar een ander dorp.

57 Terwijl ze hun weg vervolgden, zei iemand tegen hem: ‘Ik zal u volgen waarheen u ook gaat.’ 58 Jezus zei tegen hem: ‘De vossen hebben holen en de vogels hebben nesten, maar de Mensenzoon kan zijn hoofd nergens te ruste leggen.’ 59 Tegen een ander zei hij: ‘Volg mij!’ Maar deze zei: ‘Heer, sta me toe eerst terug te gaan om mijn vader te begraven.’ 60 Jezus zei tegen hem: ‘Laat de doden hun doden begraven, maar ga jij op weg om het koninkrijk van God te verkondigen.’ 61 Weer een ander zei: ‘Ik zal u volgen, Heer, maar sta me toe dat ik eerst afscheid neem van mijn huisgenoten.’ 62 Jezus zei tegen hem: ‘Wie de hand aan de ploeg slaat en achterom blijft kijken, is niet geschikt voor het koninkrijk van God.’

Lied: 807: 3 en 5

Na de overdenking zingen we lied 837: 1, 2 en 3

Gemeente van onze Heer,
Vandaag hebben we drie verhalen gehoord over een reis.
Eerst de pelgrimstocht van Jaap van Duuren naar Santiago de Compostella. Daarna de lange tocht door de woestijn van het volk Israel.
En tot slot de van Jezus naar Jeruzalem.
En bij die laatste wil ik eerst maar eens beginnen.
Lucas schrijft in hoofdstuk 9: Toen de tijd naderde dat Jezus van de aarde zou worden weggenomen, ging hij vastberaden op weg naar Jeruzalem.
Daarmee begint de grote lijn die zo centraal is in het evangelie van Lucas: de weg die Jezus gaat. De 10 hoofdstukken die volgen op de tekst die we vandaag lazen, gaan allemaal over het volgen van die weg.
Over de verantwoordelijkheid in de wereld,
over volharding in gebed en gebod.

Jezus weet dat de spanning zal oplopen, naarmate hij dichterbij de tempel in Jeruzalem komt. Hij weet dat het een moeilijke weg zal zijn en dat het bijna onmogelijk zal zijn voor anderen om hem te volgen op die weg. Daarom zegt Hij tegen iemand die uitspreekt hem te willen volgen: De vossen hebben holen en de vogels hebben nesten, maar de Mensenzoon kan zijn hoofd nergens te ruste leggen. Het is een eenzaam beeld dat hem voor ogen staat van de weg die hij zal gaan. De eenzaamheid van zijn laatste nacht in de hof van Gethsemané lijkt nu al een gegeven te zijn. Alsof hij al weet dat zijn leerlingen niet bij hem zullen blijven waken, wanneer hij hen zo nodig heeft.

Begin er niet aan, lijkt bijna de boodschap van Jezus. Als je teveel gehecht bent aan vroeger, als je achterom wilt blijven kijken, dan kun je beter maar thuis blijven. Het koninkrijk van God is niet die goede oude tijd van vroeger. Je moet sterk zijn en echt een doel voor ogen hebben.

Wat dat betreft is er een duidelijke overeenkomst met de uitdagingen waar het volk in de woestijn mee te maken heeft. Na lange jaren in de woestijn met eentonig en smakeloos eten zijn de Israëlieten nog maar weinig geïnspireerd door het doel van hun reis. Ze weten waar ze vandaan komen, maar waar ze naartoe gaan? De droom van het beloofde land

lijkt steeds verder weggezakt. En inmiddels lijkt het vroegere slavenbestaan in Egypte paradijselijk en betreuren ze het dat ze er ooit zijn weggegaan. Ze herinneren zich vleespotten, maar niet meer de tichelstenen en de slavendrijvers. Niet het lot van de pasgeboren hebreeuwse jongetjes.

De parallellen met de huidige situatie in Europa liggen voor het oprapen. 52% van de Engelsen is ervan overtuigd dat het vroeger beter was. En op het vaste land wordt niet heel anders gedacht. Mensen lijken terug te verlangen naar die goede, oude tijd en hebben weinig vertrouwen in de toekomst en weinig openheid voor verandering. Ze mopperen en zijn ontevreden en durven niet meer te leven met idealen.

De Israëlieten klagen zelfs over het eten dat hen komt toevallen. Het brood uit de hemel hadden ze aanvankelijk nog vol verwondering “manna” genoemd, dat betekent “wat is dat”? Nu noemen ze het ellendig eten en ze klagen over gebrek aan water. En geef ze eens ongelijk, als je bedenkt dat ze al bijna 40 jaar door die woestijn trekken. Die toekomst in het beloofde land lag blijkbaar voorbij de horizon van hun leven, en daar konden ze niet mee leven.

Mozes, waarom heb je... waren we maar... we hadden beter... had je niet... Bijtende vragen en geniepige insinuaties; venijn dat de sfeer verziekt en vergiftigt, de doodsteek voor het laatste restje geloof.

En toen stuurde de Heer giftige slangen op de Israëlieten af, die hen beten, zodat velen van hen stierven.

Auw, dat is een naar beeld van God...

Een God die slangen stuurt naar een volk dat op z'n tandvlees loopt...

Of zou het, zoals Nico Ter Linde het leest, een interpretatie zijn van het volk? Zou een slangenplaag het volk tot nadenken stemmen. Leggen zij zelf het verband tussen hun gedrag en de slangenplaag en zoeken ze nu bij God een manier om weer op het goede spoor te komen?

Opvallend is dat de remedie tegen het slangengif een koperen slang is die op een paal omhoog wordt gestoken. Het lijkt wel of de mensen voorbij de obstakels op de grond moeten kijken. Alsof ze een houding van vertrouwen moeten aannemen. Want niet het aanraken van de slang of de nabijheid is van belang, maar de blikrichting van de mensen. Die moet weer omhoog gericht zijn. De macht van de slang wordt onder controle gebracht door er een beeld te maken. Zoals een arts een zieke pas kan genezen, als hij een beeld van zijn ziekte heeft, zo moet het volk de slang als symbool van de zonde onder ogen zien. Aan het licht gebracht en als esculaap omhoog gestoken wordt de slang het teken van genezing.

En met dat symbool van redding omhoog geheven, kan het volk weer verder trekken, nog steeds op weg naar het beloofde land.

En dan is de stap naar een pelgrimstocht niet zo groot.

Is dat ook niet op weg gaan met een symbool voor ogen van iets waar je in gelooft? En onderweg de confrontatie aangaan met tegenslagen, met jezelf, met anderen en met God. Er gebeurt heel wat als een mens zo'n lange tocht maakt. Je bereid je er goed op voor, maar dat kan maar tot op zekere hoogte. Uiteindelijk moet je je overgeven aan de weg die je zult gaan. En zullen juist de onverwachte ontmoetingen,

de vergezichten,

de stilte,

het weer en alle andere omstandigheden

jou vormen als pelgrim.

Op diezelfde manier worden we ook gevormd op onze levensweg.
We zijn er op een bepaalde manier ingestapt,
kregen bagage mee voor onderweg
maar hoe die tocht verder zal gaan,
dat hebben we niet helemaal onder controle.
Een levensweg is immers meer dan een carrière of het groeien in jaren.
Geluk, vriendschap en gezondheid
alles wat zo belangrijk is in je leven,
lijkt vaak meer op manna, een geschenk uit de hemel,
dan op zelf gebakken brood.
En toch kun je als pelgrim wel invloed hebben op je weg.
Je kunt zoeken naar momenten van rust en inspiratie.
Je kunt een tempo aannemen dat bij je past.
Je kunt met mensen optrekken,
trouw zijn aan je reisgenoten.
Je kunt oog hebben voor de wereld om je heen.
Want een pelgrimstocht maak je niet
om zo snel mogelijk van punt a naar punt b te gaan,
dan kun je net zo goed het vliegtuig nemen.
Bij een pelgrimstocht gaat het om de weg die je gaat.
Jouw weg verbindt je oorspang en je bestemming,
en zo is het ook met je leven.
Uit de verhalen die we vandaag hoorden over hoe het is om op reis te gaan komt één ding
duidelijk naar voren: de weg die je gaat is niet altijd makkelijk, soms ook heel zwaar of eenzaam,
maar de weg gaat altijd naar voren.
Je kunt niet terug naar Egypte en je hoeft ook niet eeuwig blijven dwalen in de woestijn. Jouw
toekomst is geborgen in Gods handen.
Dat betekent het wanneer in Openbaringen 21 gezegd wordt
Ik ben de alfa en de omega, het begin en het einde.
Wie dorst heeft geef ik vrij te drinken uit de bron met water dat leven geeft. Wie overwint komen
al deze dingen toe.
Ik zal zijn God zijn en hij zal mijn kind zijn.
Moge God geven dat wij allen dat mogen ervaren
ieder op onze eigen levensweg. Amen

Slotlied (*staande gezongen*): 419: 1, 2 en 3 (Wonen overal nergens thuis)

Wanneer we weggaan van hier
dan mogen we ons gedragen weten door de zegen van God:

Moge de weg je zeggen: volg me maar
Moge de ster je zeggen: richt je vaart op mij
Moge de grond je zeggen: bezaai me.
Moge het water je zeggen: drink me
Moge het vuur je zeggen: warm je

Moge de boom je zeggen: schuil in mijn schaduw
Moge de vrucht je zeggen: pluk me, eet me.

En als je de weg kwijtraakt;

geen vaste grond meer vindt
en dreigt te verdrinken;

Als het vuur is gedoofd en je kou lijdt in een nacht zonder sterren;
als de bomen kaal zijn en je honger en dorst hebt,

Dan moge zijn STEM je zeggen: Wees niet bang, Ik zal er zijn.